วารสารวิทยาการสิ่งแวดล้อมไทย ปีที่ 4(5), 2564 : 12 - 22
ISSN 2651-0782

ความสำเร็จจากการจัดการธุรกิจและการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจันทบุรี

อัชฌาวรรณ สาหร่ายทอง[1], ยุบุญ พฤหัสไพลิน[2], ชญาณ์นันท์ ผ่องวรรณ์[3], ปริชญา สมคิด[4]
[1,2,3,4]คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี
ตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี 22210

อัชฌาวรรณ สาหร่ายทอง, ยุบุญ พฤหัสไพลิน, ชญาณ์นันท์ ผ่องวรรณ์, ปริชญา สมคิด. (2564). ความสำเร็จจากการจัดการธุรกิจและการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจันทบุรี. วารสารวิทยาการสิ่งแวดล้อมไทย ปีที่ 4(5), 2564 : 12 – 22.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการจัดการธุรกิจ ศึกษาการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี จำนวน 330 กลุ่ม ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ชื่อกลุ่ม ที่ตั้งกลุ่ม ระยะเวลาในการดำเนินงานของกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล จำนวนสมาชิก สินค้าของกลุ่ม สาเหตุการจัดตั้งกลุ่ม การลงทุนของกลุ่ม ยอดขายต่อเดือน แหล่งวัตถุดิบ และตลาดหลัก สถิติเชิงอนุมาน คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสมการถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่าตัวแปร แหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ต่างกัน ส่งผลให้มีความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับการจัดการและการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.105 ถึง 0.695 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด ตัวแปรพยากรณ์คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ การจัดการองค์กร (X_2) กับการจัดทำบัญชีครัวเรือน (X_5) มีค่าเท่ากับ 0.695 และตัวแปรพยากรณ์คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การวางแผน (X_1) กับการลดรายจ่าย (X_6) มีค่าเท่ากับ 0.105 และพบตัวแปรจำนวน 3 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การวางแผน (X_1) การเพิ่มรายได้ (X_7) และการออมที่หลากหลาย (X_8)

คำสำคัญ : ความสำเร็จ, การจัดการธุรกิจ, การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, วิสาหกิจชุมชน

ผู้ดำเนินการหลัก : อัชฌาวรรณ สาหร่ายทอง ; **อีเมล :** atchawan_sa@rmutto.ac.th

Thai Journal of Environmental Studies Vol. 4(5), 2021 : 12 - 22
ISSN 2651-0782

Success from business management and compliance with the sufficiency economy philosophy For the self-reliance of community enterprise groups in Chanthaburi

Atchawan Saraithong[1], Yuboon Phaluehaspailin[2], Chayanan Pongwan[3], Parichaya Somkid[4]
[1,2,3,4]Department of Management,Faculty of social technology
Rajamangala University of Technology Tawan-ok Chanthaburi Campus
Pholwong Sub-Disrtct, Khao Kitchakut District, Chanthaburi province 22210

Atchawan Saraithong, Yuboon Phaluehaspailin, Chayanan Pongwan, Parichaya Somkid. (2021). Success from business management and compliance with the sufficiency economy philosophy For the self-reliance of community enterprise groups in Chanthaburi. Thai Journal of Environmental Studies Vol. 4(5), 2021 : 12 - 22.

Abstract

The purpose for this research was to study the business management process, implementation Sufficiency Economy Philosophy and to study the level of operational success. Questionnaires were collected from 330 samples using community enterprise groups, The descriptive statistics were used to analyze , Group Name, Group location, Group operating time, Informant, Number of members, Group item, Causes of group, Group Investment, Sales per month, Source of raw materials, Main Market The inferential statistics was One Way ANOVA and Multiple Regression Analysis .The results of the study found that the raw material source variables used in production were different. As a result, the success of Chanthaburi Community Enterprises has been different. The correlation coefficient between forecast variables and management and compliance with sufficiency economy philosophy was between 0.105 and 0.695. which they were all in positive. The predictive variables with the highest correlation coefficient were Corporate Management (X_2) with Household Accounting (X_5) is 0.695 The lowest correlation coefficient was planning (X_1) and expenditure reduction (X_6) equal to 0.105 There were three variables that affect the success of Chanthaburi community enterprises with statistical significance at the level of 0.05 These variables included Planning (X_1), Revenue Increase(X_7) and Diversified Savings (X_8)

Keyword : The success, Business management, Compliance with the sufficiency economy philosophy, Community enterprise

Coressponding Author: Atchanwan Saraithong ; **E-mail address**: atchawan_sa@rmutto.ac.th

1. บทนำ

ประเทศไทยยังคงประสบสภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรีประกอบกับสภาวะการด้านต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่นปัญหาผลิตภาพ การผลิต ความสามารถในการแข่งขันคุณภาพ การศึกษาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมา เศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่สี่ของปี 2562 ขยายตัวร้อยละ 1.6 ชะลอลงจากการขยายตัวร้อยละ 2.6 ในไตรมาสก่อนหน้า และเมื่อปรับผลของฤดูกาลออกแล้ว เศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่สี่ของปี 2562 ขยายตัวจากไตรมาสที่สามของปี 2562 ร้อยละ 0.2 รวมทั้งปี 2562 เศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 2.4 เทียบกับการขยายตัวร้อยละ 4.2 ในปี 2561 การชะลอตัวของเศรษฐกิจในไตรมาสนี้มีปัจจัยสำคัญมาจาก (1) การขยายตัวในเกณฑ์ที่ต่ำของเศรษฐกิจโลก ความไม่แน่นอนของทิศทางมาตรการกีดกันทางการค้า และการแข็งค่าของเงินบาท (2) ความล่าช้าของกระบวนการงบประมาณ (3) ผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง และปัจจัยชั่วคราวในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมบางรายการ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562 : เว็บไซต์)

ด้วยเหตุที่ว่าวิสาหกิจชุมชนเป็นการร่วมมือ ร่วมแรง และร่วมใจของคนในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชน โดยยึดหลักความพอเพียงและพึ่งตนเองเป็นหลักประกอบกับนโยบายของรัฐก็ให้ความสำคัญกับวิสาหกิจชุมชนโดยการออกพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 โดยสภาพแวดล้อมโดยรวมของ วิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่ประกอบกิจการด้านการผลิตสินค้า ด้านการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารพิษและก้าวไปสู่การผลิตสินค้าด้านการเกษตรตามระบบเกษตรอินทรีย์และปัจจัยการผลิต การผลิตอัญมณี และการท่องเที่ยวเชิงเกษตรซึ่งได้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดจันทบุรี และวิสัยทัศน์ของจังหวัดจันทบุรีโดยปัจจัยดังกล่าวเกิดขึ้นจากจังหวัดจันทบุรีมีสภาพภูมิประเทศ และที่ตั้งได้เปรียบจังหวัดอื่น ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความสำเร็จจากการจัดการธุรกิจและการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งตนเอง เพื่อศึกษากระบวนการจัดการธุรกิจ และการปฏิบัติตาม ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจ และเพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานในด้านศักยภาพของชุมชน การมีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ และการทำธุรกิจอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

2.1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการธุรกิจ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จังหวัดจันทบุรี

2.2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จังหวัดจันทบุรี

2.3. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จังหวัดจันทบุรี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 430 กลุ่ม (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี, 2554)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดจันทบุรีจำนวน 400 ชุด โดยทำการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 (เมื่อลงภาคสนามปรากฏว่ามีกลุ่มเลิกกิจการจำนวน 70 กลุ่ม) จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดจันทบุรี

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่ม การจัดการธุรกิจ และ การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี

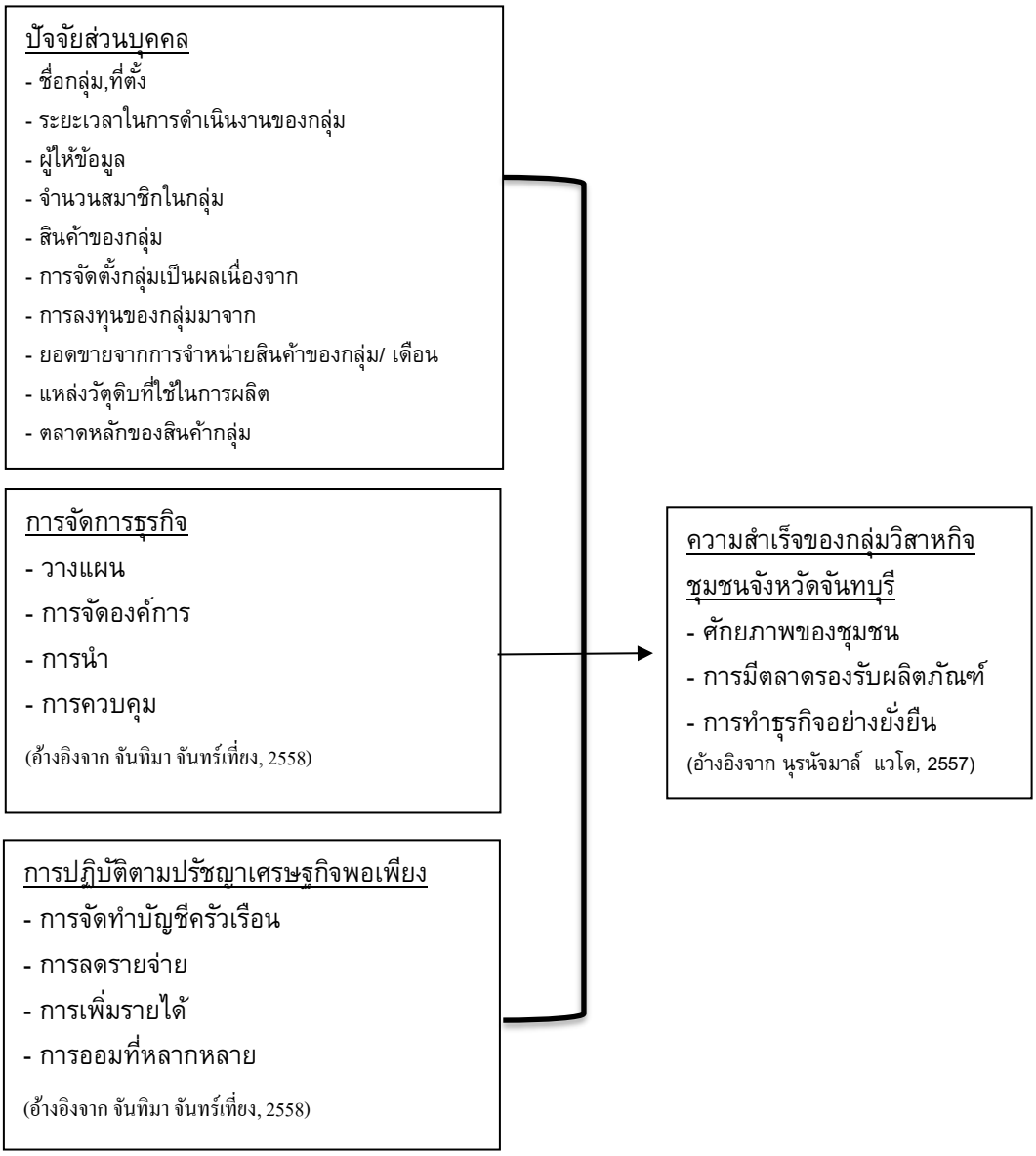

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเรื่อง “ความสำเร็จจากการจัดการธุรกิจและการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจันทบุรี” ซึ่งได้มีการศึกษาค้นคว้าวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชื่อกลุ่ม ที่ตั้งกลุ่ม ระยะเวลาในการดำเนินงานของกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล จำนวนสมาชิก สินค้าของกลุ่ม การจัดตั้งกลุ่มเป็นผลเนื่องจาก การลงทุนของกลุ่มมาจาก ยอดขายจากการจำหน่ายสินค้าของกลุ่ม/เดือน แหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต และตลาดหลักของสินค้ากลุ่ม โดยโครงสร้างของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list)

ตอนที่ 2 การวัดระดับการปฏิบัติการจัดการธุรกิจ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์การ ด้านการนำ ด้านการควบคุม

ตอนที่ 3 การวัดระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การจัดทำบัญชีครัวเรือน การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การออมที่หลากหลาย

ตอนที่ 4 ตัวชี้วัดความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี ได้แก่ ด้านศักยภาพของชุมชน ด้านการมีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ ด้านการทำธุรกิจแบบยั่งยืน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวมรวมด้วยวิธีการเก็บแบบสอบถามจากภาคสนาม (Field Work) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดจันทบุรี จากจำนวนทั้งหมด 430 กลุ่ม (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี,2554) โดยทำการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตร Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5

นำแบบสอบถามที่ได้รับจากการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรจำนวน 30 กลุ่ม จากนั้นนำแบบสอบถามไปดำเนินการทดสอบหาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach's Alpha เพื่อให้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ซึ่งต้องได้ค่า Cronbach's Alpha ระหว่าง 0.880 - 0.888 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเชื่อถือได้ และนำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขและหาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปดำเนินการเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถาม 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชื่อกลุ่ม ที่ตั้งกลุ่ม ระยะเวลาในการดำเนินงานของกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล จำนวนสมาชิก สินค้าของกลุ่ม การจัดตั้งกลุ่มเป็นผลเนื่องจาก การลงทุนของกลุ่มมาจาก ยอดขายจากการจำหน่ายสินค้าของกลุ่ม/เดือน แหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต และตลาดหลักของสินค้ากลุ่ม โดยโครงสร้างของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list) โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 2 การวัดระดับการปฏิบัติการจัดการธุรกิจ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์การ ด้านการนำ ด้านการควบคุม

ตอนที่ 3 การวัดระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ การจัดทำบัญชีครัวเรือน การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ การออมที่หลากหลาย

ตอนที่ 4 ตัวชี้วัดความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี ได้แก่ ด้านศักยภาพของชุมชน ด้านการมีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ ด้านการทำธุรกิจแบบยั่งยืน

เกณฑ์การให้ความสำคัญ ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกตอบสำหรับตอนที่ 2-4

ระดับความคิดเห็น		คะแนน
มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5
มาก	มีค่าเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ยของระดับความสำคัญกำหนดเป็นช่วงคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
4.50 – 5.00	มากที่สุด
3.50 – 4.49	มาก
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach's Alpha เพื่อให้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

3) สถิติที่ใช้ทดสอบสมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) , สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

4.สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลจากข้อมูลทั่วไปของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอเมืองจันทบุรี จำนวน 61 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 18.50 ระยะเวลาในการดำเนินงาน 8 ปี จำนวน 57 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 17.40 ผู้ให้ข้อมูลมีตำแหน่งเป็นประธาน จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 61.50 จำนวนสมาชิก 11-20 คน จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 42.10 สินค้าของกลุ่มเป็นประเภทอาหาร/เครื่องดื่ม จำนวน 87 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 26.30 การจัดตั้งกลุ่มเนื่องมาจากการรวมตัวกันเอง จำนวน 278 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 84.20 การลงทุนของกลุ่มมาจากการระดมเงินทุนภายในกลุ่ม จำนวน 314 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 95.20 ยอดขาย/เดือน 10,001-20,000 บาท มากที่สุด จำนวน 156 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 47.30 แหล่งวัตถุดิบที่ใช้มาจากชุมชนของกลุ่ม จำนวน 201 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 60.90 ตลาดหลักในการขายสินค้าภายในจังหวัด จำนวน 175 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 53.00

4.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับภาพรวมค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะเวลาในการดำเนินงาน การจัดการธุรกิจ การปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจ

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินงาน ($\bar{x}$= 6.65, S.D.= 2.152) ภาพรวมของการจัดการธุรกิจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.18,S.D.= 0.424) ภาพรวมด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.08,S.D.= 0.549) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ลำดับที่ 1 วัตถุดิบในชุมชนเพียงพอต่อการผลิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.29, S.D.= 0.702) ภาพรวมด้านการจัดการองค์การ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.11,S.D.= 0.605) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ลำดับที่ 1 การแบ่งงานตามความถนัดและมอบหมายงานให้เหมาะสมโดยยึดหลักวางคนให้เหมาะสมกับงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.20, S.D.= 0.632) ภาพรวมด้านการนำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.29,S.D.= 0.519) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ลำดับที่ 1 การใช้ความสามารถและไหวพริบที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.44, S.D.= 0.622) ภาพรวมด้านการควบคุม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.25,S.D.= 0.551) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ลำดับที่ 1 การกำหนดต้นทุนและค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามที่ประมาณการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.40,S.D.= 0.617)

ภาพรวมของการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.34, S.D.= 0.399) ภาพรวมการจัดทำบัญชีครัวเรือน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.28, S.D.= 0.512) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ลำดับที่ 1 การทำบัญชีรายจ่าย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.42, S.D.= 0.584) ภาพรวมการลดรายจ่าย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.46, S.D.= 0.439) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ลำดับที่ 1 การลดค่าใช้จ่ายในด้านสาธารณูปโภค เช่นค่าโทรศัพท์ ค่าไฟ ค่าน้ำ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.60,S.D.= 0.532) ภาพรวมการเพิ่มรายได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.35, S.D.= 0.450) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ลำดับที่ 1 การพัฒนาวิสาหกิจให้มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.54,S.D.= 0.562)ภาพรวมการออมที่หลากหลาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.28, S.D.= 0.539) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ลำดับที่ 1 การแบ่งเก็บออมบางส่วน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.47, S.D.= 0.584)

ภาพรวมของความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.33, S.D.= 0.437) ภาพรวมด้านศักยภาพของชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.34, S.D.= 0.523) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ลำดับที่ 1 ความคิดสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.52, S.D.= 0.595) ภาพรวมด้านการมีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.37, S.D.= 0.507) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ลำดับที่ 1 สินค้ามีเอกลักษณ์โดดเด่นน่าสนใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.50, S.D.= 0.590) ภาพรวมด้านการทำธุรกิจแบบยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.28, S.D.= 0.582) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว

พบว่า ลำดับที่ 1 รายได้เพิ่มขึ้นจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.45, S.D.= 0.651)

4.3 ผลการวิเคราะห์การศึกษาการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระเชิงกลุ่ม(Nominal/Ordinal) ที่แบ่งเป็นอย่างน้อย 2 กลุ่มขึ้นไปและตัวแปรตามเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ (Interval/Ratio) เทคนิคการทดสอบ (One-way ANOVA)

สมมุติฐานที่ 1 แหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ต่างกันความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกัน การทดสอบค่า โดยใช้สถิติ (One Way Analysis of Variance : One – Way ANOVA) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้น จะปฏิเสธสมมติฐาน (H_0) ก็ต่อเมื่อ Sig (2 –tailed) มีค่าน้อยกว่า 0.05

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบความแตกต่างความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามแหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต โดยใช้ One-way ANOVA ทดสอบ

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	2.518	2	1.259	6.810	.001*
ภายในกลุ่ม	60.446	327	.185		
รวม	**62.964**	**329**			

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบความแตกต่างของความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีจำแนกตาม แหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต มีค่า Sig. เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 (เท่ากับ Sig) จึงยอมรับสมมติฐานรอง H1 และปฏิเสธสมมติฐานหลัก H0 หมายความว่า แหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ต่างกันส่งผลให้มีความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05

4.4 ผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (ความสัมพันธ์ของตัวแปรหลายตัว) เทคนิคการวิเคราะห์ Multiple Regression Analysis

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ Multiple Regression Analysis

ตัวแปรพยากรณ์		X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	Y
การวางแผน	X_1	1.000								
การจัดการองค์การ	X_2	0.204	1.000							
การนำ	X_3	0.242	0.648	1.000						
การควบคุม	X_4	0.224	0.642	0.682	1.000					
การจัดทำบัญชีครัวเรือน	X_5	0.128	0.695	0.649	0.672	1.000				
การลดรายจ่าย	X_6	0.105	0.491	0.453	0.513	0.551	1.000			
การเพิ่มรายได้	X_7	0.235	0.492	0.482	0.589	0.586	0.535	1.000		
การออมที่หลากหลาย	X_8	0.151	0.517	0.484	0.568	0.579	0.598	0.568	1.000	

ตัวแปรพยากรณ์		X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	Y
ความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี (ตัวแปรตาม)	Y	0.336	0.404	0.449	0.494	0.423	0.439	0.505	0.592	1.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรพยากรณ์ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.105 ถึง 0.695 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรพยากรณ์คู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือการจัดการองค์กร (X_2) กับการจัดทำบัญชีครัวเรือน (X_5) มีค่าเท่ากับ 0.695 ซึ่งมีทิศทางเป็นบวก และตัวแปรพยากรณ์คู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การวางแผน (X_1) กับการลดรายจ่าย (X_6) มีค่าเท่ากับ 0.105 มีทิศทางเป็นบวก

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ กับความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี โดยสามารถเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ การวางแผน (X_1) การจัดองค์กร (X_2) การจัดทำบัญชีครัวเรือน (X_5) การลดรายจ่าย (X_6) การนำ(X_3) การควบคุม (X_4) การเพิ่มรายได้ (X_7) และ การออมที่หลากหลาย (X_8)

ตารางที่ 3. น้ำหนักความสำคัญของตัวแปรพยากรณ์รายปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี

ตัวแปรพยากรณ์		B	Beta	SE_b	t	Sig
การวางแผน	X_1	0.161	0.203	0.035	4.673	0.000*
การจัดการองค์การ	X_2	-0.020	-0.028	0.046	-0.441	0.659
การนำ	X_3	0.090	0.106	0.053	1.694	0.091
การควบคุม	X_4	0.080	0.101	0.053	1.517	0.130
การจัดทำบัญชีครัวเรือน	X_5	-0.052	-0.061	0.059	-0.891	0.374
การลดรายจ่าย	X_6	0.057	0.057	0.055	1.026	0.306
การเพิ่มรายได้	X_7	0.143	0.148	0.056	2.569	0.011*
การออมที่หลากหลาย	X_8	0.311	0.384	0.047	6.594	0.000*
a = 1.044	**R = 0.675**	**R^2= 0.455**		**$S.E_{est}$= 0.327**	**F = 33.547**	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธ์สัมพันธ์พหุคูณ (R = 0.675) มีค่าอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 45.50 (R^2= 0.455) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่า ($S.E._{est}$ =0.327) ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ตัวแปร คือ การวางแผน (X_1) การเพิ่มรายได้ (X_7) และการออมที่หลากหลาย (X_8) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในรูปของคะแนนมาตรฐาน Beta เท่ากับ 0.203, 0.148 และ 0.384 ตามลำดับและในรูปแบบคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.161 0.143 และ 0.311 ตามลำดับ

ส่วนตัวแปรที่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี คือ การจัดการองค์การ (X_2) การนำ (X_3) การควบคุม (X_4) การจัดทำบัญชีครัวเรือน (X_5) และการลดรายจ่าย (X_6) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในรูปของคะแนนมาตรฐาน

Beta เท่ากับ -0.028 , 0.106 , 0.101 , -0.061 และ 0.057 ตามลำดับและในรูปแบบคะแนนดิบ (B) เท่ากับ -0.020 , 0.090 , 0.080 , -0.052 และ0.057 ตามลำดับ โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 8 ตัวแปร สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมมติฐานสมการพยากรณ์ความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรีในรูปแบบคะแนนดิบ

$\hat{y}$ = 1.044 + 0.161 (X_1) -0.020 (X_2) + 0.090 (X_3) + 0.080 (X_4) -0.052 (X_5) + 0.057 (X_6) + 0.143 (X_7) + 0.311 (X_8)

หรือ

$\hat{y}$ = 1.044 + 0.161 (การวางแผน) - 0.020 (การจัดการองค์การ) + 0.090 (การนำ) + 0.080 (การควบคุม) -0.052 (การจัดทำบัญชีครัวเรือน) + 0.057 (การลดรายจ่าย) + 0.143 (การเพิ่มรายได้) + 0.311 (การออมที่หลากหลาย)

หรือ สมการรูปคะแนนมาตรฐานดังนี้

$\hat{Z}$ = 0.203 (การวางแผน) - 0.028 (การจัดการองค์การ) + 0.106 (การนำ) + 0.101 (การควบคุม) - 0.061 (การจัดทำบัญชีครัวเรือน) + 0.057 (การลดรายจ่าย) + 0.148 (การเพิ่มรายได้) + 0.384 (การออมที่หลากหลาย)

5. อภิปรายผล

5.1 ผลการศึกษา ความสำเร็จจากการจัดการธุรกิจและการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจันทบุรี พบว่า การวัดระดับการปฏิบัติการจัดการธุรกิจ โดยมีการวางแผนมีค่าต่ำที่สุด ($\bar{x}$= 4.08, S.D.= 0.549) เนื่องจากกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนแต่ละกลุ่มมีการประชุมกันน้อยครั้งจึงทำให้ไม่ทราบถึงข้อบกพร่องของกลุ่ม ซึ่งส่งผลในเรื่องของ การโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านสื่อหรือสถานที่ต่าง ๆ อยู่ในลำดับที่น้อยที่สุด ($\bar{x}$= 3.51, S.D.= 0.900) เป็นผลเนื่องมาจากขาดการวางแผน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชัยรัตน์ จุสปาโล และสุจิตราภรณ์ จุสปาโล (2019) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานวิสาหกิจชุมชนท่าสะอ้านไฮโดรโปนิกส์ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ได้กล่าวว่า ควรมีการวางแผน เพิ่ม การสื่อสารโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้บริโภครับรู้ข่าวสารมากขึ้นทั้งด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์และแหล่งจำหน่ายโดยใช้สื่อที่ผู้บริโภคเข้าถึงได้ง่าย

5.2 ผลการศึกษา ความสำเร็จจากการจัดการธุรกิจและการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจันทบุรี พบว่า การวัดระดับการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการออมที่หลากหลายมีค่าต่ำที่สุด ($\bar{x}$= 4.28, S.D.= 0.539) เนื่องจาก รายได้ที่ได้มามีจำนวนไม่มาก หลังจากหักลบกับค่าใช้จ่าย เพราะเงินที่ได้จากการลงทุนของกลุ่มนั้นมาจากเงินของสมาชิก การแบ่งเก็บออมบางส่วนนั้น สอดคล้องกับ แนวคิดของ อุดมพร อมรธรรม (2016) เงินออม หรือเงินสำรองจ่ายเป็นรายการที่สำคัญที่สุดและการหนึ่งต้องมีการแบ่งเงินส่วนหนึ่งไว้เป็นเงินออมตั้งแต่วันนี้เพื่อเกิดรายจ่ายบางประการที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตเช่น การฝากเงินในธนาคาร เผื่อว่ายามที่ท่านต้องการใช้เงินสดท่านสามารถนำเงินออกมาใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องทำการกู้ยืมและมีภาระหนี้สินเพิ่ม

5.3 ผลการศึกษา ความสำเร็จจากการจัดการธุรกิจและการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งตนเองของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจันทบุรี พบว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี โดยมี ด้านการทำธุรกิจแบบยั่งยืนมีค่าต่ำที่สุด ($\bar{x}$= 4.28, S.D.= 0.582) เนื่องจาก มีการขาดการวางแผน การโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้า จึงทำให้ธุรกิจมียอดขายที่เติบโตอย่างต่อเนื่องมีค่าต่ำที่สุด ($\bar{x}$= 4.13, S.D.= 0.630) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วีระพันธ์ อะนันชัย และนพรัตน์ สิทธิโชคธนารักษ์ (2017) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และรูปแบบการตลาดผ้าทอไทลื้อเพื่อความยั่งยืน ของชุมชนบ้านทุ่งมอก อ.เชียงคำ จ.พะเยา ได้กล่าวว่า ควรมีการทำการสื่อสาร การตลาดอย่างจริงจังเช่นการจัดทำป้ายโฆษณา

การออกบูธแสดงสินค้า การจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่ม เป็นต้น และมีการทำระบบการบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้าอย่างต่อเนื่อง

6.ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าผ่านสื่อหรือสถานที่ต่างๆ อยู่ในค่าเฉลี่ยที่น้อย ทางกลุ่มวิสาหกิจควรมีการขอคำปรึกษาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับการเพิ่มช่องทางในการขายสินค้าและให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นเพื่อประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

6.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรศึกษาหาข้อมูลและสัมภาษณ์ในเชิงลึก เพื่อศึกษามาตรฐานของสินค้า มีการวางแผนในการดำเนินงานที่ถูกต้องส่งผลให้ประสบความสำเร็จได้ในอนาคต

7. เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร. (2562). *วิสาหกิจชุมชน.* (ออนไลน์). ได้จาก: https://www.doae.go.th/index.php.[สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2562].

กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดจันทบุรี. (2554). *ข้อมูลเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนในจันทบุรี.* (ออนไลน์). ได้จาก: http://www.sceb.doae.go.th/.[สืบค้นเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2562].

เกษม วัฒนชัย. (2550). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.* (ออนไลน์). ได้จาก: http://www.rdpb.go.th/th/-Sufficiency [สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2562].

จันติมา จันทร์เอียด. (2559). *องค์การและการจัดการ.* แนวคิดด้านการจัดการองค์การ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

จินดา กมลธรไท. (2561). การพัฒนาบุคลากรในวิสาหกิจชุมชน จังหวัดเพชรบูรณ์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี* ปีที่ 10(2), กรกฎาคม - ธันวาคม. 71 – 81.

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2561). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.* (ออนไลน์). ได้จาก: http://www.rdpb.go.th/th/Sufficiency[สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2562].

ชัยรัตน์ จุสปาโล และสุจิตราภรณ์ จุสปาโล. (2562). รูปแบบการจัดการห่วงโซ่อุปทานวิสาหกิจชุมชนท่าสะอ้านไฮโดรโปนิกส์ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร* ปีที่ 39(4), กรกฎาคม - สิงหาคม. 174 – 185.

ชูเกียรติ เนื้อไม้. (2558). *แผนยุทธศาสตร์องค์กร.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัษราพิพัฒน์.

ณรัชช์อร ศรีทอง. (2557). *แนวคิด หลักการ และการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอพียง.* มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี คณะมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์. กาญจนบุรี.

ตุลา มหาพสุธานนท์. (2556). *หลักการจัดการ.* พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: พีเอ็น เคแอนด์สกายพริ้นติ้งส์.

นันทพร หาญวิทยสกุล. (2557). *หลักการจัดการ.* (ออนไลน์). ได้จากhttps://sites.google.com/site/aunripreya456/3-laksna-khxng-phaenthi-di[สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2562].

นุรนัจมาล์ แวโด. (2557). (ออนไลน์). ได้จาก: http://graduate.hu.ac.th/thesis/2557/mba/nurnajma.pdf.[สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2562].

ประพิน นุชเปี่ยม ติญทรรศน์ ประทีปพรณรงค์ และบงกช เจนจรัสสกุล. (2561). วิสาหกิจเพื่อสังคมในประเทศไทย: ข้อสังเกตบางประการต่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม. *วารสารผู้ตรวจการแผ่นดิน* ปีที่ 11(1), มกราคม – มิถุนายน. 109 – 141.

พยอม วงศ์สารศรี. (2559). *องค์การและหลักการจัดการ.* พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สภา.

พิสิฐชัย กาญจนามัย. (2558). *การพัฒนางานด้วยระบบคุณภาพและเพิ่มผลผลิต.* (ออนไลน์). ได้จาก http://toorsicc.blogspot.com/p/661.html[สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2562].

มูลนิธิชัยพัฒนา. (2559). *แนวคิดทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.* (ออนไลน์). ได้จาก https://www. chaipat. or.th/site_content/item/3579-2010-10-08-05-24-39.html[สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2562].

รงค์ ประพันธ์พงศ์. (2559). เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่. กรุงเทพฯ: เยลโล่การพิมพ์.

วรารัตน์ เขียวไพรี. (2560). การประเมินความเสี่ยงตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวิสาหกิจชุมชนในกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี* ปีที่ 11(25), พฤษภาคม - สิงหาคม. 43 – 55.

วัชรพงษ์ อินทรวงศ์ และปัททมา สุริยกุล ณ อยุธยา. (2561). *การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุด้านภาวะ ผู้ประกอบการและนวัตกรรมที่มีต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารจังหวัดนครพนม.* (ออนไลน์). ได้จาก https://rdi.nrru.ac.th/rdi/rdi_journal/images/12-2/P.101-117.pdf.[สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2562].

วีระพันธ์ อะนันชัย และนพรัตน์ สิทธิโชคธนารักษ์. (2560). *การพัฒนารูปแบบพลิตภัณฑ์และรูปแบบ การตลาดผ้าทอไทลื้อเพื่อความยั่งยืน ของชุมชนบ้านทุ่งมอก อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา.* (ออนไลน์). ได้จาก: https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FEU/article/view/26810[สืบค้นเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2563].

สมคิด บางโม. (2555). องค์การและการจัดการ. *ความสำคัญของการจัดการองค์การ.* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

สมชาย น้อยฉ่ำ และคณะ. (2561). การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารเกษมบัณฑิต ปีที่ 19 ฉบับพิเศษเดือนมีนาคม.* 130 – 139.

สมพร เทพสิทธา. (2559). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.* (ออนไลน์). ได้จาก http://www.rdpb.go.th/th/Suff-iciency [สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2562].

สัญญา เคณาภูมิ. (2558). *ปัจจัยการพึ่งตนเองและปัจจัยการจัดการเทคโนโลยีที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิ ผลของวิสาหกิจชุมชนในเขตพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม.* (ออนไลน์). ได้จาก file:///C:/Users/Len-ovo/Downloads/j9_3_004.pdf. [สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2562].

สาคร สุขศรีวงษ์. (2557). หลักการจัดการ. *ความสำคัญและความจำเป็นในการศึกษาการจัดการ.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). (ออนไลน์). ได้จาก https://gnews.apps.go.tht/newnews=55676[สืบค้นเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2563].

อนันต์ นาวี. (2551). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ทางการบริหารการศึกษา.* ชลบุรี: สำนักพิมพ์ มนตรี จำกัด.

อันนา อ่อนมาก. (2556). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน: ธุรกิจผลิตภัณฑ์ เสื่อกก ตำบลแพง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม.* วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต, สาขาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

อำพล เสนาณรงค์. (2558). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.* (ออนไลน์). ได้จาก: http://www.rdpb.go.th/th/-Sufficiency.[สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2562].

อุดมพร อมรธรรม. (2559). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว.* (ออนไลน์). ได้จาก: https://books.google.-co.th/books[สืบค้นเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2563]